

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Preceptoriu[m] Domini Gotscalci Hollen de ordine Heremitarum sancti Augustini

Hollen, Godescalcus

Nurmberge, 1521

VD16 H 4471

Non mechaberis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30748

Preceptum Sextum

Enit mulierib⁹ omni mēse. **I**ō tūc abstinēdū est a coitu: qz fm phicos tūc recipiunt ⁊ nascunt gibbosi ⁊ leprosi scabiosi vel cum turpi signo in facie: vt hmōi deformitates sepe videm⁹. Dubitat ḡ vtz sp sit pctm̄ tempore menstruoz debitū exigere vel reddere: Rñdet Joānes in summa, q qdā dicit qz exigere est de volūtate cōiugis: s; reddere de necessitate iur⁹. Primū intendit moyses tpe mēstruoz Leui. xvij. sed non scdm̄ alij addūt. Aut petenti imminet periculum p̄sumptū pbabiliter de fornicatiōe aut nō. Si sic debet reddi: quia preceptū est morale: nō certimoniale aut figurale. Alij dicit Aut passio naturalis est determinato tempore contingens: ⁊ tunc non licet exigere vel reddere. Et quicunq; sciēter exigit vel voluntarie reddit peccat mortaliter: quia tunc concipiunt fetus vt supra dictum est. Aut est passio innaturalis: ⁊ tunc saltem licet reddere: quia tūc non potest fetus concipi. Sed in his opinionibus prima securior est ⁊ cōmuni⁹. Dicit em̄ Hugo qz mulier tenetur reuelare viro suo menstruum si exigit ab ea debitum petens vt desistat. Guilhelmus dicit super verbo abstinendū qz fm Hugonem tam vir ḡ mulier petens debitum tempore menstruoz: peccat mortaliter: sed qui reddit exactus non peccat. Potest tamē denegari sine peccato: nisi videat exigentiā imminere periculum fornicationis. Hec Joānes. **S**exto peccant quando vir cognoscit vxorem post partum ante purificationē. Patet dist. v. Ad ei⁹ concubitum vir suus accedere non debet: quousq; proles que gignit ablactet. Hec traq; que filios suos ex praua cōsuetudine alijs ad nutriendum dant nisi prius tēpus purgationis transierit: viris non debent admisceri. Hec August. Et si peteret mulier debitū tali tpe: vir non debet ei reddere debitū: nisi timeret eius fornicatio. vtz xiiij. dist. Duo mala. Et contra si vir petat debitum a muliere: negabit ei. Dubitat si vir cognoscit vxorem ante purificationem nūquid est mortale pctm̄. Rñdet Joan. in sum. li. iij. ti. xij. c. ij. Credo inquit qz non licet cōtra videat. dist. v. c. Ad eius. vt. s. ⁊ xxxij. q. iij. c. si eā. Et. xxij. q. iij. c. Si

go. ⁊. q. vij. Non solum. Sed illa capitula quātū ad hoc loquunt de honestate ⁊ cōsilio: s; qz reddit his tpi⁹bus nō peccat. Ideo dicit extra de purifi. post partū. ca. vnico. Si mulieres intrare volunt post partū ecclesiam ad agendū gratias nō peccant nec sunt prohibende. Et tñ ex veneratione vouerint aliquantulū diu abstinere deuotio eaz non est improbanda. **S**eptimo peccant in matrimonio mortaliter: quando de viro fit mulier: ⁊ ecōtra de muliere fit vir. Et tales actus non cōueniunt statui matrimoniali: qz sic mutat in pecudes. Et ppter illud pctm̄ venit diluuiū ⁊ perijt mundus. vtz Gen. vi. **O**ctauo peccant qñ vnus alteri subtrahit debitū. vñ Ap̄ls. i. Cor. vij. Vir vxori debitū reddet ⁊ ecōtra. qñ ḡ mulier subtrahit viro debitū ⁊ ecōtra: peccat mortāl. vt ptz. xxvij. q. ij. c. si tu abstines. **N**ono peccat qñ in locis sacris coeunt: qz licet debitū reddendū sit oī tpe: nō tñ est sile de loco: qā loc⁹ pollui pōt ita vt indigeat recōciliatiōe nō aut tps. **I**ō si ali⁹ locus haberi potest: mortaliter peccat qui in loco se pro reddit.

Non mechaberis.

Quinto peccant cōtra illud p̄ceptum nō mechaberis. incestuosi. i. qui cuz cōsanguineis suis vel cognatis fornicant: qd est grau⁹ ḡ adulteriū. vt patet xxxij. q. vij. Quēadmodū. Ubi enumerata fornicatione ⁊ adulterio sequit in fine. ca. hos oēs incestuosi transcēdunt. Et in. c. sequenti dicit Aug. Adulterij malum vincit fornicationem: vincit aut ab incestu. De illo pctō dicit. xxxvj. q. j. c. Lex illa. s. cū ḡ. vbi dicit qz incestus est cōsanguineoz vel affiniū abusus. **A**n incestuosi dicunt qui cōsanguineis vel affini⁹ abutūtur. Hec ibi. Talis incestus impedit m̄imonij contractū sed nō dirimit contractū. vtz extra de eo qui cog. cōsang. vx. sue. c. trāmisse. Et habet fieri quadrupliciter. **P**rimo in cognatione. i. in cōsanguinitate. **S**ecundo in affinitate reali. **T**ertio in cognatione spiritali. **Q**uarto in cognatione legali. **P**rimo fit incestus in cognatione carnali: vt filius cū m̄re: p̄ cū filia: frater cum so

rore: vel filij & filie duorum fratrum aut sororum
 & sic ulterius usque ad quantum gradum exclusiue.
 Talis affinitas impedit matrimonium & trahit
 dum & dirimit contractum. ut extra de consangu.
 & affi. c. non debet. Et si tales mutuo coeunt
 peccant graviter: quod patet primo ex diuina legis
 prohibitione. ut Leuit. xviii. Quis homo inquit
 dominus ad proximum sanguinis sui non accedat:
 nec reuellet turpitudinem eius: quia ego dominus.
 Per reuelationem turpitudinis intelligitur
 quicumque concubitus carnalis. Ideo mem-
 bra deseruientia ad concubitum dicitur pu-
 denda secundum Augustinum. li. de ciuit. dei. c. xxiii.
 Dicunt ideo pudenda: quia pudet animus
 resisti sibi a corpore. Ideo ista membra occul-
 tamus quia mouent contra imperium uolun-
 tatis quod non faciunt alia membra ut manus
 aut pedes. Ideo dominus dicit. Turpitudines
 patris tui: & turpitudinem matris tue non disco-
 operies nisi enim tua est: non reuelabis turpi-
 tudines eius. Turpitudinem uxoris patris tui
 id est nouerce non discooperies: turpitudi-
 nem enim patris tui est. Turpitudinem sororis ex pre-
 siue matris quam domi uel foris genita est non re-
 uelabis: quia turpitudi tua est. Turpitudinem
 filie uxoris patris tui: quam peperit pater tuo: &
 est soror tua non reuelabis. Turpitudines
 sororis patris tui non discooperies quia ca-
 ro est patris tui. Turpitudinem sororis matris
 tue non reuelabis: eo quod caro sit matris tue.
 Illi gradus olim in lege prohibiti sunt: sed
 nunc plures additi sunt ab ecclesia: quia
 nunc prohibetur usque ad quartum gradum
 inclusiue. Sic ibidem prohibetur gradus
 affinitatis: que est proxime proueniens ex
 sola copula carnali. Ideo dicitur ibidem.
 Turpitudinem patris tui non reuelabis:
 nec accedes ad uxorem eius: quia tibi affi-
 nitate coniungitur. Turpitudinem nurus tue
 non reuelabis: quia uxor filii tui est & c. usque
 ad quartum gradum inclusiue. Secundo
 patet grauitas huius peccati ex legis gra-
 uipunitioe: ut patet Leuit. xx. ubi dicitur a domino.
 Qui dormierit cum nouerca sua & reuela-
 uerit ignominiam patris sui: morte moriantur
 ambo: sanguis eorum super eos. Qui dormie-
 rit cum nuru sua morte morietur. Sequitur. Qui
 supra uxorem filiam aut matrem eius duxe-
 rit scelus operatus est uiuus ardebit cum eis

nec permanebit tantum nephas in medio ve-
 stri. Unde sequitur ibidem. Qui acceperit soro-
 rem filiam patris sui & filiam matris sue & uide-
 rit turpitudinem eius: & illa que conspexerit
 frater ignominiam nephariam rem operati sunt
 occident ambo in conspectu populi. Omnes
 illi tunc exclusi fuerunt a matrimonio. Nam
 in principio generis humani propter rarita-
 tem hominum tantum duas personas exclusit a con-
 iugio. scilicet ut nec filius matri nec filia patri co-
 pularetur. Ideo ad id dicitur propter hoc homo relin-
 quet patrem & matrem. scilicet quo ad matrimonium co-
 pulationem & adheret uxori sue. Tunc
 enim frater accepit sororem suam. Dicit magister
 in histo. ubi tractat de generatione Seth.
 quod Adam legem habuisset. xxx. filios & toti-
 dem filias: qui inuicem contraxerunt matrimo-
 nium: propter Cayn & Abel. Sub lege fere. xii.
 personas exclusit. ut Leuit. xviii. Sed etiam
 olim plures exclusit. scilicet usque ad sextum gradum
 inclusiue. ut patet. xxxv. q. iii. c. Nulli ex pro-
 pinquitate sanguinis usque ad septimum gra-
 dum uxores ducant. Et causa ponitur infra. ca.
 consanguinitatis: quia sicut ex eratibus mu-
 di generatio & hominis status finit: ita propin-
 quitas generis tot gradibus terminatur.
 Sed nunc statuit quod nemo infra quartum
 gradum siue consanguinitate contrahat & reuo-
 cant priores in contrarium editi. extra de con-
 sangu. & affi. c. non debet. Ratio ibidem ponit-
 tur: quia quattuor sunt humores in corpore
 quod constat ex quattuor elementis. Cum ergo
 tam usque ad gradum quartum prohibitio coniu-
 galis copule sit restricta: eam ita volumus
 esse perpetuam: non obstantibus constitutionibus super
 hoc editis ab aliis uel a nobis. Si quis contra
 inhibitionem hominum presumpserit copulari: nul-
 la longinquitate defendat annorum: cum diutius
 la longinquitate defendat annorum: cum diutius
 nitas tempore non minuit peccatum sed auget. Tan-
 toque sunt grauiora crimina: quanto diutius
 infelicem aiam detinet alligata. hec ibi. Sic
 usque ad quartum gradum contra durat hominum memo-
 ria: ut sciatur gradus computare. Et corpus huma-
 num ex quattuor elementis in generatione compo-
 nitur & cum in quolibet generatione sit quidam com-
 positio cum alieno sanguine paulatim euanescit
 continentia compositionis prime: ita ut in prima gene-
 ratione euanescit elementum subtilius. scilicet ignis.
 In secunda aer. In tertia aqua. In quarta terra

Preceptum Sextum

In quinta contrahere potest neque incestus comit-
titur secundum sancti Thome. Sic hodie terminatur consan-
guinitas in quarto gradu saltim quo ad copu-
le carnalis prohibitionem: tamen quo ad successio-
nem hereditatis durat usque ad decimum gradum
ut patet. xxxv. q. v. c. ad sedem. Tertio patet
gravitas huius peccati ex divina maledi-
ctione: sicut patet Deuterio. xxvij. Maledictus qui
dormit cum uxore patris sui: et reuelat operi-
mentum lectuli sui. Et dicet omnis populus
Amen. Maledictus qui dormit cum sorore
sua filia patris sui vel matris sue. Et dicet omnis
populus amen. Maledictus qui dormit cum
focru sua. Et dicet omnis populus amen. Nam
si terra fuit maledicta propter peccatum primi
hominis. ut patet Genesim. iij. quanto magis ille in-
cestuosus a deo meruit maledictus. Si ser-
pens fuit maledictus. ut patet ibidem. Maledi-
ctus eris inter omnia animantia terre: ideo
quia induxit hominem ad peccatum: quanto ma-
gis incestuosus et serpens infernalis. Si
cayn a deo fuit maledictus: quia occidit fratrem
suum. ut patet Genesim. iij. quanto magis ille incestuo-
sus. Item si arbor meruit maledictus: quia non
portauit nisi folia. ut patet Mattheum. xij. quanto ma-
gis ille incestum faciens. Ideo Jacob filium
suum maledixit ruben: quia dormiuit cum
uxore sua. ut patet Genesim. xlix. dicens. Ruben
primogenitus meus effusus es sicut aqua.
Non crescas: quia ascendisti cubile patris
tui. Quarto patet gravitas huius peccati
ex ecclesie prohibitione. Nam incestum primo
prohibet sub pena infamie. ut patet. vij. q. i. ca.
Infames eas personas esse dicimus que pro
aliqua culpa notantur. scilicet incestuosos prius
homicidas raptos et cetera. Neque etiam testa-
ri nec accusare possunt. ut patet. iij. q. iij. c. consan-
guineorum. Dicit Calixtus papa quod omnis in-
cesti macula pollutus infamis est: et accu-
sare supradictos non permittitur. Sic etiam nec
testari possunt ut patet ibidem. Sequitur ergo. Non
soli hi repellendi sunt et infames efficiuntur
sed etiam eis omnes consentientes. scilicet approbando
defendendo: patrocinium prestando: quo ca-
su non minus peccat confaciens. Item sunt
a communi fidelium separandi. ut patet. xxxv.
q. ij. c. de his qui se incesti pollutione com-
maculent placuit quousque in ipso detestan-
do et illicito contubernio carnis perseverant quod

usque ad missam tantum cathecuminoz in
ecclesia admittant. Quibus nec etiam cibum
sumere vili christiano licet sicut apostolus iussit
i. ad Cor. v. Item nec debet contrahere matris
monium. ut patet. xxxij. q. vlt. c. Quedam cum fratre
viri sui dormiuit: decretum est ut adulteri
nunquam in coniugio copulentur. Item in. ca. se-
quenti dicitur. Si quis viduam uxorem duxe-
rit: et postea cum filiastra fornicatus fuerit
seu cum duabus sororibus: aut si qua cum duo-
bus fratribus seu cum patre et filio. Si quis relicta
fratris: si quis neptem aut nouercam aut nurum aut
consobrinam aut filiam auunculi aut eius relicta
aut preuignam polluerit: eos disiungi et vlti-
mus nunquam coniugio copulari precipitur. Idem
dicit. xxxiij. q. vlt. c. in lectum. Et de eo qui
cogit. consanguineam. uxorem. c. i. Si autem fit ex igno-
rantia potest. ut patet ibidem. c. in lectum. Item
filii de incestu procreati non reputantur filii
quantum ad paternam successionem. ut patet. xxxv.
q. vij. c. i. Item punitur in debiti petitione: quod
qui incestum cum consanguinea vel uxoris affi-
ne commisit: debitum ab uxore non potest pete-
re: sed reddere tenetur. ut patet extra de eo qui cogit.
consanguineam. uxorem. c. transmissam. et in. c. Si quis cum
filiastra sua fornicatus fuerit sciens: nec a
matre debitum petere: nec filiam unquam habere potest
in uxorem: nec filiastra nec ille unquam tempore
alij se poterint in matrimonium copulare. Dicit
glossa super verbo debitum. exactus tamen reddere
tenetur. ut patet ibidem in. c. transmissam. Le-
ges etiam imperiales grauiter puniunt ut patet
L. de incestu. et inutilibus nuptiis. l. Si quis in-
cesti vetitici coniugij sese nuptijs funestauit
proprias quod diu vixerit teneat facultates: sed
neque uxorem neque filios ex ea editos habere
credat. Nulli prius predictis: neque per inter-
positam quidem personam vel donet supistes
vel mortuus derelinquat. Dos si qua solle-
mniter aut data fuerit aut promissa iuxta ius
antiquum nostri filii comodis cedat. In te-
stamento suo extraneis nihil relinquat et c.
ibidem. Quinto patet gravitas huius pec-
cati ex sathane possessione: quod tales sunt in
dominio sathane. ut patet. i. ad Cor. v. apostolus de
quodam dicit incestuoso. Audite inter vos for-
nicatio qualis nec inter gentes supple est ut
scilicet uxorem patris aliquis habeat: sequitur ibi-
dem. Ego quidem absens corpe: presens autem

spū s̄ iudicauit qui sic operatus est in noie
 m̄i Jesu ch̄ri tradere huiusmodi sathane
 in interitum carnis: vt i spiritus saluus fiat
 in die domini nostri iesu ch̄ri. Sup̄ q̄ dicit
 glo. vt sathanas eum corporaliter vexet: z
 sic ille resipiscat. Hanc em̄ potestātē dicit
 habuisse ap̄ls: vt cum aliq̄ a stultitia sua
 non posset remouere: diabolo eum vexan-
 dum tradidit: quousq̄ penitentiam ageret
 z a malo desisteret. z hec glo. Laueant er-
 go cuncti fideles a tali laqueo. Dicunt em̄
 quidam: soror mea est: possum secure dor-
 mire cū ea: aut filia patris mei aut sororis
 quod est valde piculosum dicere z facere.
 Cuius exempluz scribit Lyrillus ep̄us ad
 sanctū Augusti. de miraculis gloriosi Hie-
 ro. de quodam monacho qui erat i quodā
 monasterio: z erat amator castitat̄ ad hie-
 ronymū gloriosum magnā deuotionē ha-
 buit. Cū pater illius ad mortem egrotaret
 ad patrē idem iuuenis compulsus est veni-
 re. Cum tertio die completo cum sua sorore:
 que erat pulchritudinis inaudite quadā
 hora crura p̄ris cōtingeret cōfricare: acci-
 dit q̄ dexteram sororis tangeret. Inde tā-
 tis estibus libidinis inflammatus a diabo-
 lo: z cor eius fuit vulneratū: q̄ eā ad actū
 illicitum cupiebat incitare. Sanat̄ p̄: mo-
 nachus ad cōuentum reuertit̄: libidine ar-
 det quotidie: cogitans modum vt nephas
 precogitatū perficiat. Et diabolo instigan-
 te in laicali habitu i nocte media ad fores
 cenobij clauēs in manibus ferēs ad fores
 properat: sed tanuam minime inuenire po-
 tuit: reuertitur ad cameram: sed secunda z
 tertia nocte tentauit similiter sic quasi per
 mensē. Tandem Hierony. gloriosus cui-
 dam sancto viro illi monasterij apparuit
 ei reuelans quid iste monachus pretendebat:
 mandansq̄ illi vt debeat illi monacho
 declarare q̄ sanctus p̄pter impensam sibi
 reuerentiam eum custodiuit: vt ostia non
 videret ad tale nephas perpetrādū. Ad-
 hane factū quod ille sanctus homo viderat ei
 intimauit. Audiens hoc ille cepit detestari
 sacramētis z dicere p̄pter cerebri vacuita-
 tē hec sibi somnia euenisse: sed nocte sequē-
 te ille monachus nullā reuerentiā exhibu-
 it sc̄to Hiero. Tūc ostiū monasterij exiens

p̄tate sibi a diabolo data venit ad domum
 p̄ris: z intrans puella thalamū spoliat̄ ve-
 stibus lateri ei se applicuit. Soror excita-
 tur virū iuxta se sentiens viris emissis cla-
 moribus ad se parentes euocauit. Currūt
 ad puella thalamum cuz lumine: z in lecto
 inuenerunt hunc iacentē. Stupent paren-
 tes condolent z interrogant causam tantī
 discriminis: z filiū suū q̄ fiteat debitiū: volu-
 it gloriosus Hieron. suā stulticiā experiri:
 vt i posterū z humilioz z astutioz fieret ad
 cauēdū. Sexto patet grauitas hui⁹ pec-
 cati in multis malis q̄ inde sequuntur. Naz
 illud pctm̄ reddit hominē quasi canē. La-
 nis em̄ in ope illo nō seruat cōsanguinita-
 tē. Inde etiā sepius sequunt̄ homicidia:
 sicut ptz. ij. Regū. iij. q̄ amon q̄ sororē suam
 coruperat interfect⁹ fuit a fratre suo ab-
 lon. Nisi homines ab hoc pctō cauerent ses-
 querent̄ inde non solum odia homicidia z
 fratricidia: sed vna tota ciuitas vel patria
 posset totaliter p̄ire. Sed tales pessimi in-
 cestuosi querētes excusationes in pctis al-
 legant Abraā: q̄a habuit saray in vxorem
 suā filiā p̄ris sui. s. sororem Loth. Et Bla-
 ac rebeccam in vxorē accepit: q̄ fuit filia cō-
 sobrini matris sue. Jacob duas sorores ly-
 am z rachel laban auunculi sui sibi in m̄ri-
 monio sociauit. Loth duas filias suas in
 monte imp̄gnauit. R̄ndet. ca. q̄ aut. xxv.
 q. j. s. Hic itaq̄ respōdetur q̄ cōsanguineo-
 rū cōiunctiōes alias causa necessitat̄ per-
 misse. Alias causa iuste rōnt̄ inueniuntur
 iperate. Cuz em̄ vn⁹ ab initio vir atq̄ vna
 ex latere eius mulier a deo formaret̄ neces-
 sario sorores fratribus copulabantur. Ad
 aut̄ necessitate cogente fit cessante neces-
 sitate pariter cessare oportet z illud. Tanto
 ergo nūc dānabili⁹ vsurpat̄ cōsanguineoz
 cōiunctiō: quāto min⁹ necessaria p̄bat̄. An
 b̄mōi copula postea in lege ph̄bita inuenit̄
 tur: dicēte d̄no per moysen. Turpitudinez
 sororis tue non reuelabis. Sequit̄ in. ca. se-
 quenti. Habita est illius rō certissima cha-
 ritatis: vt hoies quibus esset utilis atq̄ ho-
 nestissima cōcordia diuersarū necessitudi-
 nū. i. dilectionū vinculis necterent̄ vt vn⁹
 in vno multas haberet necessitudines: et
 singule spargerent̄ in singulos: ac si ad so-

Preceptum Sextum

Ecialem vitā diligentius plurime plurimos obtinerent. Pater quippe et soror duarum sunt necessitudinū nomina. Dū ergo quis habeat aliū p̄rem et alia socrum numerosa se charitas porrigit sic mō fit. Et infra in c. sequenti. Alia causa qua id factū est poterat intelligere q̄ ceteris idolatria sedatis: sola familia habet in cultu vni⁹ dei remansit. Sequit̄. Ne ergo ex p̄iunctione infidelium fideles ad idolatriā plaberēt et ita deum offenderent: sic quodā tpe ante diluuiū filij dei cōmixti cū filiabus hoīm ipsum ad iracūdiā puocauerūt: certissime cautū est vt p̄iarche viri sc̄ti non nisi de propria cognatione: hoc est familia fidelium sibi vxores acciperēt. Hic est vt filij israel intraturi terrā p̄missionis a dño audirent: ne filias chanaanorū sibi in vxores acciperēt: nec suas eis nuptijs traderēt. Statim subiūgit v̄cens. Ne faciāt vos recedere a deo v̄ro et fornicari cū dijs alienis. hec vbi. s̄. Sed ecclesia nūc satis est dilatata: q̄ non est necesse q̄ de sanguine suo qlibet nubat. Cesset ḡ talis excusatio friuola. ¶ Septio patz grauitas hui⁹ peccati q̄ est p̄tra legē nālis inclinatiois. Jō Arist. in li. politi. Sola naturali rōe duct⁹ excepit aliqs p̄sonas a cōiugio detrahēdo. Aliq̄s em̄ fuit licitū alicui et apud nullas gētes p̄missum iuenim⁹ vt q̄s cū m̄re vel p̄re cōtraheret. Nam vxor debet esse subiecta viro. Inconueniens esset: matrē esse subiectā filio. Sic em̄ non esset mutua reuerētia i parētib⁹ et filijs et etiā cōsanguineis. Nā buta a alia hoc facere verēt. vt ptz de camelo: q̄ sue m̄ri cōmisceri naturaliter refugit. vñ harrat Arist. x. de alali. q̄ qdā oculos cameli pp̄ia chlamide sua obstruxerat et m̄rez ei⁹ submitit. Qd cū camelus post p̄cubitū agnouisset statim illū calcib⁹ suis pem̄it et pedib⁹ p̄culcauit. Sz tūc dubiū est de Loth: q̄ se miscuit cū filiabus suis: an peccauerit ip̄e et filie eius. De quibus Genes. xix. Ascendit Loth de segoz et mansit in monte: due quoq̄ filie eius cum eo. Dixit ergo maior ad minorem. Pater noster senex est: et nullus virorū remansit in terra qui posset ingredi ad nos. Ac si dicerent. Lito deficiet in eo virtus generandi: vel forsitan morietur: et nullus remansit

in terra qui posset ingredi ad nos: et sic deficiet gen⁹ hūanū. Credebāt em̄ q̄ sic p̄ diluuiū oēs mortui fuerant: excepto noe et q̄ cū eo erāt in archa: ita mortui essent generaliter p̄ p̄dictū incendii: et maxime quia audierāt a p̄re mūdū piturū incendio futuro sicut pierat diluuisio i p̄terito. Jō habuerūt piā intētionē. s̄. cōseruationē humani generis: licet hoc vellēt malo mō. s̄. p̄ incestum. Ergo dixerūt. Inebriem⁹ eum vino et dormiamus cū eo: vt suare possem⁹ ex p̄re nostro semē. Et ingressa est maior dormiuitq̄ eū p̄re. Et ille non sensit nec qm̄ accubuit filia nec qm̄ surrexit. De quo d̄. xv. q. i. capl. Inebriauerūt loth filie eius: et se nescienti miscuerūt: quapropter culpā⁹ est qdē: nō tñ quātū ille incest⁹: sed quantū ebrietas illa meret̄. Dicit glo. ibidē. q̄ h̄ loth nō erat nesciēs. Natura em̄ nō patit q̄ aliqs coeat nesciēs: sed nesci⁹ q̄ nesciebat esse filias suas: credebat em̄ esse vxorē suā. Dicit Rico. de lyra. sup eodē. q̄ loth p̄ hoc non excusatur: q̄ in crastino non cauit a sibi p̄ctō. Nec etiā filie sunt excusate totaliter: sed a tāto vt dicit glo. sup illud. xxxij. q. iij. c. dixit Sara. vbi dicit̄ in fine. Deniq̄ loth sancti filie hanc causam querēde posteritatis habuerūt: ne gen⁹ deficeret hūanū: et ideo publici m̄eris. i. officij q̄ publice seruire hūano generi videbant gr̄a priuatam culpam preteruit. Hec Ambrosius. Dicit glo. ibidem. sup p̄bo preteruit. i. diminuit. Non aut̄ extinxit. di. xxv. c. sexto die. Et est argumentum q̄ malū factus excusat̄ p̄pter bonā intētionē: vt etiā in obstetricib⁹: q̄ licet peccauerunt mentiēdo: tñ p̄pter bonā intētionē remunerate sunt. vtz. xxij. q. ij. c. si q̄ libet: sic etiā hic. ¶ Octauo patet grauitas huius p̄cti p̄pter mortem subitanā q̄ sept̄ inde orit̄. vtz Leuiti. xvij. Postq̄ dñs prohibuit incestū et p̄ctm̄ p̄tra naturā: subdit ibi dē. Dis ala q̄ fecerit d̄ abominatiōib⁹ his q̄pp̄ia: peribit de medio pp̄li sui. Qui⁹ exemplū ptz in specu. h̄sto. lib. xxvj. cap. lxxv. Fuit qdaz nobilis genere: sed degener moribus: q̄ duxit cōsanguineā suā in clauonia co regno. Excōicat⁹ est ab ep̄o suo: quē ille cōtēpsit: sed ad iudiciū diuine indignationis conūgit: vt panes de nuptialib⁹ mēlis

Ante canes protecti: a canibus non tangerentur. Nō multo post ille in cubiculo dormiens fulminatus est. Etiam sequitur (nisi penituerint) mors eternalis: que est perpetua damnatio. Quod patet in tali exemplo. Duo predicatorum simul ibant per vias quorum vnus erat penitentiarius pape et sanctus homo: et alius erat pius. Cū ergo ad quoddam castrum venissent: erat ibi quedam mulier que incestum cum fratre suo carnali commiserat: et propter enormitatem peccati et erubescitiam humanam. xj. annis absque confessione remanuit. Dum autem vidisset illos fratres in ecclesia celebrantes: dixit intra se. Isti non cognoscunt te nec vnde redibunt ad istas partes: ideo istis dices peccata tua. Celebrata missa ad penitentiarium accessit: stante socio ex opposito. Et cum peccata confiteretur: ad quolibet expressionem vni peccati bufo exibat de ore eius: et tandem confessus obus cum venisset ad illud peccatum incestus: pro verecundia noluit confiteri illud. Et quodam dracone qui extenderat caput extra os: retraxit caput suum. Et dum absolueretur a penitentiario: socius penitentiarii vidit quod omnes illi bufones qui exierant cum dracone turmatim reingressi sunt. Et recessit mulier. Et cum per vnam leucam venissent: socius penitentiarii reuelauit ei visionem quam viderat. Qui territus et tristis dixit. Celauit aliquid peccatum in sua confessione. Et cum redissent vt eam conuerterent: inuenerunt eam suffocatum. Qui contristabili et mirabili modo cum ieiunijs et orationibus ceperunt inuocare diuinam clementiam: vt dignaret ostendere eis quid significaret per visionem ostensam. Tertia die appuit eis mulier equitans super draconem: et duo serpentes crudeles cingentes collum eius: fugebant vbera eius: et duo bufones terribiles erant super oculos eius: et de ore eius ignis sulphureus exspirabat: et duo canes deuorabant manus eius crudeliter. Et due sagitte ignite mittebantur per aures eius: et in capite eius stabant lachryme. Quam cum vidissent fratres territi corruerunt. Tunc illa. Nolite timere amici dei: nam ego sum mulier illa maledicta quam vobis confessam alio die. Et quia celauit in confessione tale peccatum: ideo sum ad iudicata

huic pene perpetue. Tunc penitentiarius ait. Et dicitur te per christum: vt informes me in duobus dubijs. Primo quod significet hec diuersitas penarum. Tunc illa. Lacerte capitis sunt in punitione ornamentorum capitis. Bufones oculos sunt in punitione aspectuum. Sagitte ignite in punitione corruptionis auditus. Ignis oris in punitione diffamationum osculorum carminum et immundorum verborum. Serpentes fugentes vbera in punitionem: quia sustinuit immundos tactus. Crudelitas canum in punitione immundorum tactuum. Et etiam multa videntur porcis et canibus: de quibus poterant nutrire pauperes christi. Insuper lusi cum canticulis et tempus inutiliter consumpsi. Equito super hunc draconem: qui inexpressibili dolore me cruciat: in punitione immundarum operationum. Tunc dixit penitentiarius. Rogo vt mihi soluas secundum dubium. Que sunt peccata pro quibus homines magis damnantur? Tunc mulier ait. Per omnem viam peccatorum ad infernum descendunt: sed mulieres per quatuor genera peccatorum: scilicet per peccata lingue: per peccata vani ornatus: per peccata fornicationis: per erubescitiam confessionis. Cū ergo interrogaret si posset iuuari. Draco cum mirabili cruciatu ipsam subito eleuans ad infernum portauit. Logitetur ergo incestuosi grauitatem huius peccati et agant penitentiam si volunt euadere penam eternalem. Nam qui ignoranter agnoscit duas sorores vel matrem et filiam: vel amicam vel neptem septem annis peniteat: si scienter perpetuo careat coniugio. vt patet xxxiij. q. i. c. Si quis cum duabus etc. Et xxxv. q. ij. c. Si quis fornicatus sit cum muliere: et frater eius nesciens eandem duxerit uxorem frater eo pro fratre crimen celauerit: peniteat septem annis et post penitentiam nubat. Mulier autem usque mortem peniteat: et sine spe coniugii maneat. Scdo habet fieri incestus in cognatione spirituali: que est attinentia proueniens ex sacramento vel detentione. Et est sciendum quod quam primum trahit cum comatre: dirimit matrimonium. vt patet decog. sp. c. martinus. et ca. veniens. Et verum est cum paternitas precessit matrimonium: si autem esset secuta scienter vel ignoranter: matrimonium non separet. vt ibidem in ca. si vir. Imponitur tamen penitentia quasi dolose facti. eo. ti. c. tracto. Et scias si alter co

Preceptum Sextum

Elugū mīmonio cōsummato leuet puerū in sacro fonte: ambo sunt cōpatres parētibus infantis eo. ti. c. martinus. 7 li. vj. ca. j. Si autē filius alterius tātū leuat de sacro fonte: non tamē ppter hoc alter cuius nō erat filius fit cōpater leuātis. Et quod dicitur de cōpaternitate q̄ fit in baptīsmate: intelligit etiā de ea q̄ fit in cōfirmatiōe. Que autē fit p̄ cathecismū impedit: sed non dirimit. vtz li. vj. c. iij. eo. ti. Scias q̄ sicut cōtrahit paternitas inter leuātē 7 leuatū 7 ei⁹ parētes: sic iter baptisatē 7 baptisatū 7 ei⁹ parētes. vt p̄t̄ eo. ti. c. j. li. vj. An viginti sunt casus fm̄ Joan. an. in quodam tractatu. in quib⁹ cōmittit̄ incest⁹: qui etiam impediunt mīmonū p̄trahēdū 7 dirimūt p̄tractū. s. inter baptisatē 7 leuātē baptisatū 7 filiōs leuātis baptisatū 7 cōiugē leuātis p̄us cognitā: leuātē 7 parētes leuati. Inter baptisatū 7 baptisatē: baptisatū 7 baptisantis filios: baptisatū 7 cōiugē baptisantis p̄ cognitā: baptisatē 7 parētes baptisati. Item inter confirmatū 7 leuantem: cōfirmatū 7 filios leuātis. Confirmatū 7 cōiugem leuantis prius cognitā 7 parētes confirmati. Inter confirmatū 7 filios confirmantis: confirmatū 7 coniugem confirmantis prius cognitā. Confirmantem 7 parentes cōfirmati. Parētes supradictos patrē 7 matrem intelligas. Et hec probantur eodē ritu. cap̄o. martinus. 7 libro. vj. cap. j. 7ē. Quantū autem peccatū sit committere incestū cū filia spiritali: patet per tale exemplū: quod ponit Gregorius in. iij. dialog. dicens. Quīdam curialis illic in sacratissimo paschali sabbato iuuenulam cuiusdam filiam i baptīsmate suscepit: qui post ieiunium domum reuersus 7 multo viuo inebriatus: eandem filiam suam secum manere petijt: eamq; nocte illa quod dicto nephas est stuprauit. Luz mane autem facto surrexisset re⁹: cogitare cepit vt ad balneum pergeret: ac si aqua balnei lauaret maculam peccati. Perrexit ergo 7 lauit 7 trepide ecclesiam ingressus est. Si enim tāto die non fret ad ecclesiam: erubescerat homines. Si vero fret: pertimescebat iudicium dei. Vicit itaq; humana verecundia: 7 perrexit ad ecclesiam: sed tremens 7 pa-

uēs stetit: atq; per singula momenta suspectus qua hora immundo spiritui traderet: 7 coram omni populo vexaret. Lūq; vehementer timeret: letus exiit. Et sic cum per septē dies continuos letus ac securus procederet: estimans q̄ eius zelus dominus non vidisset: aut visum misericorditer dimisisset: die septima subita morte defunctus est. Lūq; sepulture traditus fuisse per longū tempus cūctis videntibus de sepulchro ipi⁹ flāma exiit: 7 tam diu ossa ei⁹ cōcremauit quōsq; sepulchrū oē consumpsit. Ad ideo factū est vt deus ostenderet quid aia i occulto sustinuit: cuius etiam corpus ante humanos oculos flamma cōsumpsit. Talem incestum debet sacerdos qui est pater spūalis pueri maxime vitare 7 etiā patrini: quia sanctior est copula aniaz q̄ corporis. Nam si sacerdos filiam suā quam baptisauit: corrupit: si crimen publicū est grauius debet puniri. fm̄ canones. vt patet. xxxij. q. j. Si quis sacerdos cū spiritali filia fornicatus fuerit: sciat se graue adulterii cōmisisse. Idcirco femia si laica est oīa derelinquat: 7 res suas pauperibus tradat: 7 conuersa in monasterio deo vsq; ad mortem seruiat. Sacerdos autem q̄ malū exemplū dedit: ab omni officio deponat: 7 peregrinando. xv. annis peniteat. Postea vero ad monasteriū vadat: 7 ibidē cūctis diebus vite sue seruiat. Idē dicitur in. c. sequenti. Nō debet eps aut ps byter cōmisceri cum mulieribus ei sua pctā cōfessis. Ad si forte (quod absit) cōtigerit peniteat: quō de filia spūali. Epus duodecim peniteat annis: pres byter deponit cum in cōsciētā p̄p̄i deuenerit. Hec ibi. Celestinus 7. xxx. q. iij. Si p̄ 7 filius aut duo frēs cum vna muliere aut si cū cōmatre 7 filia aut cū duabus cōmatrib⁹ aliquis cōcubuerit fm̄ antiquā 7 humaniorē diffinitionē octo annis peniteat. Hec ibi. Potest tñ talis p̄na nūc fm̄ arbitriū cōfessoris moderari visa cōditione 7 statu cōfidentis. Tertio habet fieri incestus in cognatiōe legali. De qua dicitur extra de cognat. legali. c. vnico. vbi dicitur Si qua p̄ adoptionē m̄hi soror esse ceperit q̄ diu durat adoptio inter me 7 ipsam nuptie cōsistere non p̄nt. Hec ibi. Et talis cō-

A gnatio legalis est primitas p adoptione
pueniens. Et habet tres phibitiones vnā
spalem 7 duas ppetuas. Spalis ē: qā fra-
ter carnalis nō cōtrahit cum sorore adopti-
ua durante adoptiōe: sed ea finita puta p
emancipationē bñ cōtrahit. vtz in. ca. alle-
gato. Alia est ppetua. s. inter adoptantem
7 adoptatuz. Etiam soluta. ff. de ritu nu. l.
adoptiuus: primo respōso. Et. l. q̄ etiam ne-
phas. Tertia est etiaz ppetua. s. inter ado-
ptantē 7 vxorē adoptati. 7 inter adoptatū
7 vxorē adoptantis. ff. de ritu nup. l. ado-
ptiuus. ij. respōso.

C Non mechaberis.

S Erto peccat contra illud pceptū.
Non mechaberis: qui fornicant cum
personis deo cōsecratis 7 etiā ipse p-
sone i se: 7 vocat fm quosdā incestus spūa-
lis. Sed sc̄tus Tho. in. ij. q. c. lliij. arti. liij.
vbi noiat illud viciū sacrilegiū: q̄ si sacrum
ledens: qā ledit psona deo cōsecrata quod
grauius est q̄ fornicatio laicoz: qā grauius
est pondus sanctuarij 7 maius ceteris pon-
deribus mercatorz 7 ciuiū. Sic peccata re-
ligioz 7 clericoz grauiora sunt pctis lai-
coz. Et sunt in triplici dñtia. Nam aliud
est p̄ byteroz seculariū. Aliud religioz
claustralū. Aliud deuotaz monialiū. Pri-
mū sacrilegiū est sacerdotū seculariuz dia-
conoz 7 subdiaconoz. Seculariū psona-
rum quod aggrauat ex septem. Primū est
voti fractio qd nō est paruū pctm̄ frangere
votū solenne quod quis vouit deo om̄ipo-
tētī. Sed diaconus subdiaconus 7 p̄ byte-
ri seculares oēs faciūt votū solēne cō-
tinētie i receptiōe sacri ordinis. vtz. lib. vj.
de vo. 7 vo. re. cap. vnico. Jō d̄. xxvij. q. i.
cap. Viduas. St em̄ inter hoīes solet bone
fidei contractus nulla ratiōe dissolui q̄to
magis illa pollicitatio quam hō cū deo pe-
pigit. Hec Grego. Talis transgressor voti
magis peccat q̄ periur⁹: q̄ votū est magis
obligatoriū q̄ iuramentū. vtz. s. in. ij. p̄ce-
pto in sermone de voto. Ergo magis pec-
cat transgressor voti q̄ periurus. Itēz ma-
gis peccat sacerdos fornicando: q̄ laicus
adulterando. Ratio hui⁹ est: qā sacerdos
vouit solēniter cōtinere 7 ab om̄i muliere
abstinere 7 totaliter se deo dedicauit: vir

aūt soli mulieri fidē dedit 7 ad oppositum
cōtinētie se oblaugauit si vxor velit. Er-
go sacerdos magis se ab actu carnis elōga-
uit. Itē votū solēne sacerdotis ē per sacrum
ordinem solennizatum: quare illud magis
ligat: cū sacramētū sit maioris reuerentie
q̄ viri simplex iuramentū imo quotiens or-
dinat: toties prestat votum solennizatum.
Quare illud magis ligat cuz sit sacramētū.
Item sacerdos facit tres p̄staciones de
cōtinētia obseruāda. s. in receptiōe subdia-
conatus diaconat⁹ 7 p̄ byterat⁹ ordinis
Ergo plus peccat subdiaconus fornicando
q̄ laicus adulterando. Est etiam sacramē-
tū ordinis mai⁹ q̄ sit sacramētū m̄rimoni-
j: qā sacm̄ ordinis ordinat ad corpus ch̄sti
verū cōsecranduz: m̄rimoniū aūt ad corp⁹
ch̄sti mysticū figurandū. Quare autē graui⁹
peccat sacerdos fornicando ptz. xxvij. q. i.
c. sicut bonuz. Sc̄bo ptz grauitas huius
pctm̄: qā est sc̄dalū ppli 7 irrūtio. Jō d̄. xj.
q. iij. c. sc̄pue. ex verbis Greg. Scire nāq̄
debent p̄lati: q̄ si vnq̄ peruersa p̄petrēt tot
mortibus digni sunt: quot exempla praua-
tatis in posteros relinquunt. Ideo neces-
se est: vt tanto cautius se a culpa custodiāt
quāto p̄ praua que faciūt nō soli moriunt.
Hec Grego. qā d̄ extra de vo. 7 vo. re. ca.
magne. Quicqd a p̄latis agit facile trahit
tur a subditis in exemplum. Juxta qd̄ dñs
ait in Leuit. Si sacerdos q̄ vnct⁹ est pecca-
uerit: faciet deliquere pplm̄. Ideo moder-
nis t̄pibus fornicatio adulterium 7 incest⁹
q̄ si p̄ nullo reputant: qā vident sacerdotes
in hīs laborare inuerecunde 7 publice. Ho-
ui quosdam subito 7 improuisse in latrinam
7 fetore vitam suam fetidam terminasse: 7
quendā aliū in ip̄o actu simul cū sine opis
expirasse. Tertio est graue pctm̄: qā ha-
bent corpus ch̄ri cōsecrare 7 tangere seu p̄-
tractare. Ideo clamat Esaias. Abūdāmi-
ni q̄ fertis vasa dñi. Eiusdem. liij. Ergo gra-
uissimū pctm̄ est tāgere corpus meretricis
eisdē manib⁹ q̄bus paulo aū tetigit corpus
ch̄ri. Cōtra q̄s clamat bt̄s Greg. in q̄dam
sermone. Quid tibi inquit cum mulieribus
qui ad altare famularis: qui eisdē labijs
oscularis filiā veneris q̄b⁹ paulo aū oscu-
latus es filium virginis. Q̄ iuda nūq̄ oscu-